

Előfizetési díj.

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	
Egy évre	15 frt.
Félévre	8
Három hónapra	4
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepnapok kivételével.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztői szállítás:

Főter 4-ik szám hóvá a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ÉRTÉKESBŐ CIKKEK DÍJZATNAK.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politika és közgazdasági napilap

1875. utolsó negyedére.

A „Kelet” előfizetési ára:

Félévre	8 frt
Negyedévre	4
Egy évre	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legcélszerűbben postai utalvánnyal alólírt könyvkereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tisztelt példánnyal szolgálunk.

STEIN JÁNOS,

a „Kelet” kiadója.

Kolozsvár, 1875. nov. 29.

(B.) A belügyminiszternek a kormányzat formájára vonatkozó törvényjavaslatára ezve nem régiben elmondtuk a lapok hasábjain nézetünket.

Ez ítélet sem a körülmények, sem elveink nem változtak s ennél fogva ma is azon meggyőződésben élünk, hogy a miniszter ur helyes alapot választott, a midőn az önkormányzat elveire lehetőleg súlyt fektetett javaslataiban.

Napra van módunk tapasztalni, hogy pártunk vicki és országgyűlési tagjai, sőt még organmai is, habár elvben el is fogadják a javaslatokat, de a részletekre nézve egymással homlokegyenest ellentétes tanokat hirdetnek.

Nem kívánjuk mi, hogy pártunk tagjai automatiká válna a mester szavára esküdjenek; helyén látnak a miniszter javaslatát részletileg felelti eszmecserét még ma is, de tartuk attól, nehogy mellék-, törvény- vagy pen osztály-érdekelt törvények állítsanak elő, melynek következtében csaknem minden törvényhatóság külön országgyűlésre válna.

Ezért mondhatjuk nézetünket egy pár oly észrevételre, melyeket a miniszteri javaslatokhoz szemben a socialis és hirlapi téren pártunk kebelében nemcsak han-

goztatni hallottunk, hanem kisebb nagyobb mértékben tért is kezdenek nyerni.

Azt állítják némelyek, hogy a közgazdasági bizottságok oly heterogén elemekből vannak összeállítva és oly sok tagból fognak állani, hogy azoktól összesség együttes eljárást várni sem lehet, a felelősség pedig éppen illusztrálva válik.

Mi is meg vagyunk győződve, hogy ha a miniszter ur az önkormányzat elveit mellőzve legkevésbé sem törekedett volna a bizottsági polgároknak a kormányzat különböző ágaira lehetőleg befolyást biztosítani, igen könnyen teremthetett volna egyöntetű testületeket, de azok aztán nem képviselték volna a megye polgárait.

A személyes felelősség mereven kérésztől vive, lehet hogy az elméletnek jobban megfelel volna, de nem hisszük, hogy a közgazdasági bizottságoknak a közgazdaság vezetésébe való beleszólhatási jogát és kötelezettségét ne lehetne oly módon szabályozni, hogy az illető tisztviselő felelőssége fennmaradjon, sőt nem is emlékszünk, hogy azt a miniszteri javaslat kérdésbe tenné.

Vannak pártunkban olyanok is, kik állítják, miszerint a miniszteri javaslat jogainkat csorbítja, mert igaz ugyan, hogy a bizottságok hatáskörét sok részben szelcsíti, de kiveszi a hatalmat a szabadon választott alispán kezéből.

Mi részünkről a fősúlyt arra fektetjük, hogy a mennyiben lehet, magunk rendelkezünk ügyeinkről s kevésbé törődünk azzal, mi módon állítatik be azon köze, mely első sorban nekünk felelős.

Visszatérünk többek előtt, hogy a kormány szak-közvegyi szavazattal bírjanak a közgazdasági bizottságok gyűléseiben, minden tárgyra nézve.

Ezek a szakemberektől minden a szakmájukhoz közvetlen nem tartozó műveltséget megtagadnak, mi azonban úgy hisszük, hogy a tárgyak megvitatásának folyama alatt p. o. egy képzett mérnök könnyen merithet magának oly tiszta meggyőződést a szakmájába nem vágó kérdésekre nézve is, hogy szavazatát képes lesz helyes irányban adni.

Nekünk legfőbb aggodalmunk nem az, hogy a belügyminiszter javaslatában vannak fogatkozások, mert azokat részint a képviselők, részint később az élet kijavíthatja; de aggodunk, ha netán a nemzetben kialakult volna az önkormányzathoz való ragaszkodás, mert akkor természetesen minden haszon nélkül való itézménynek fog bebizonyulni a közgazdasági bizottságban.

Jelentek nagyanyám s az apólmó is, eljött tőn az orvos is, de mire a hajnal első sugara megjelent: anyám halva volt.

Alig fogva föl még vesztésem egy-ságát, bolyongtam néhány óra mulva a kertben, töprekedve az éji jelenet föl s im láték Rejtélyi urat látam jóni. Önkénytelenül rejtőztem előle. Ő egyenesen a kerti lak felé irányz lépteit. Őn ismeri Árpád e kerti kót. Egy emeleti, egy földszinti szobából s egyin-cséből áll az egész. E telek régen nagyanyám volt, ki nagy kedvelője az ódonaságoknak e lakon sem változtatott semmit s Rejtélyi bár nagyanyám neki ajándékozta e birtokot régi állapotában hagyta. Falai tömörök s ablakai belől rostélylyal vannak ellátva. Rejtélyi tehát ez épület felé irányz lépteit, fölnyitá a pincesz ajtaját és eltűnt, az ajtót magára rva. Én nesztelenül oda sompolyogtam s gy nyilat fódzve fel a tölgyfa-ajtón, benéztem. Odabenn egy állványon lámpa égett s megláttam Rejtélyit egy — ritka szépsű nő karjai között. Halkan beszélgettek egymással, de mégis kivételölég.

— Végre tehát (így szolt a férfi) vég egészen a tied lehetek.

— Ugy-e mondtam, hogy az én szere-csalhatatlan! Semmit se félj, nem ismeri a semmiféle orvos a világon. Magamkésztettem havasi virágokból.

— Rabásgod pár nap alatt véget é kedvesem. Ismerőseim tudják már határozot-mat: hogy nem fogadok el senkit s visszavonulok a világtól, nőm sírját őrizni — a te for-

ró kebleden. Leányomat nagyanyjához küldöm, a cselédek, egy főzónén kívül, elbocsátom és a világ gyanítani se fogja: hogy e falok közt milyen paradicsom lakozik. De most isten ved, a halott körül szükség lehet frám s nem szabad gyanut keltenem.

E szavaknál távozni készült s én gyorsan elrejtém magam a lombok között. Többé nem valék gyermek. Lelkemet megérelm, nem: megöregíté egyetlen éj és egyetlen nappal. Gondolkoztam: mi tévő le-gyek. Fölfedezem a bűnt: hogy az a nő, melyet áldott anyám viselt s mi rám is borzasztó örökségül maradt, bakó által legyen megbélyegezve? Hogy szegény nagyanyám szívát, utolsó napjait megöljem a retentő titok napfényre hozatalával? Vagy bízzam az egészet a végezt szeszélyére, hogy az elvetemült aljasság szabadon dobódjék a meggyilkolt érény sírja felé? Oh Árpád, borzasztó kérdések voltak ezek.

Egyszerre csak, mintha valami sugalom lepett volna meg, úgy tárult fel előttem, hogy mit kelljen tennem.

Ez ember maga mondta ki az ítéletet önmagára. Jó, legyen tehát csakugyan ez a telek az ő egész világa, de nem paradicsoma, mint ő akará, hanem börtöne.

Közöltem a dolgot az öreg Marthával és Andrásval, nagyanyám és egykori hú cselédjeivel s ők felajánlák segédkezeiket. Önt kértetem fel, hogy legyen tanuja annak a jelenet-nek, mi itt mindjárt le fog folyni, hogy le-gyen egy lény, ott künn a világban, ki réz-

megmaradt a pénzügyi bizottság bölcsessége mellett.

A rendkívüli szükségletek bányászati cziménél ismét Orbán Balázs sietett bebizonyítani, hogy habár — saját kijelentése szerint — „nem is bányász”, ép oly keveset ért a bányászathoz, mint a nyomdászathoz. — Töröltetni indítványozta azt a 100.000 forintot, mely — szerinte — egy új tárna nyitására van előirányozva. — A pénzügyminiszter megmagyarázta, hogy ez az új tárna éppen 90 esztendő, mert József császár ideje óta készül, s a jövő évben fejeztetik be; a mitől azután a selmeci bányászathoz nevezetes lendület várható.

A rendkívüli fedezetnél Simonyi Ernő protestált az ellen, hogy nevezetes állam-vagyon elidegenítése így mellékesen határoz-tassék el: s ez ügyben egy külön bizottság kiküldését kívánta. A pénzügyminiszter azon nézetet fejezte ki, hogy a pénzügyi bizottság ily speciális commissio volt; s ezelőtt elég alaposan igyekezett indokolni a tervezett elidege-nítések szükségét. — A vita végét a holnap-i ülésre kellett áttetni.

A képviselőház összeférhetlenségi bizottsága 26-ikán d. u. 4 órakor tartott ülésében tárgyalta Kossai Sándor képviselő össze-férhetlenségi esetét, ki ellen az összeférhetlen-ségi eset az állam irányában fenálló urbéri szer-ződés alkalmával jelentetett be; a bizottság ki-mondotta, hogy a mennyiben a felemlített szer-ződés egyáltalában nem tartozik azok közé, melyek a törvény 2. § b) pontja szerint a vállalat esetleges nyeresége vagy veszteségét állapítanak meg, s az abban kikötött haszon csakis munka díja vonatkozik, annál fogva ösz-szeférhetlenségi eset fenn nem forog.

A képviselőház közgazdasági bi-zottsága nov. 26-ikán d. u. 5 órakor tartott ülésében, a jegyzőkönyv hitelesítése után meg-állapították és beiktatták a 3. 11. 17. 20. 30. 32. 55 és 81. §§-t szövegei.

Ezután Kassa városának kérvénye olvas-tatott fel tájékoztató végett.

A kérvény felolvasása után a bizottság abban állapodott meg, hogy azt a jövő ülésben fogja tárgyalás alá venni.

A kormány részéről egyébiránt felhozatik, hogy a közgazdasági bizottságról szolt javaslat végén ki van mondva, hogy a tanácsok hatás-köre nem érintik; a petíció jogajisincs legkevésbé érintve; a megyék és városok között a közgaz-gatási költségekre nézve a domestika felállítás-a után még alaki különbség sem lesz.

A fővárosi közmunka-tanácsra nézve ugyan-csak a kormány által megtétetik a kivételt tár-

gyazó indítvány a 29. §-nál, a javaslat azt is kimondja, hogy a főállamnézők, ki a közgaz-gatási bizottságban van, tagja legyen a köz-munka tanácsnak is, ez utóbbi tételhez azon-ban a kormány nem ragaszkodik.

Ugyan ily értelmű módosítás ajánlatik a 61. §-ban a fellebbezést illetleg; a 8-nál pe-dig azonban módosítás tételik hozzá, hogy a mely városnál szakreferensek vannak a tanács-ban, ezeket a polgármester a közgazdasági bizottságba referálás végett berendelheti, de azok szavazattal nem bírnak.

E módosítások többszörösítettve szét fog-nak osztani.

Az ülésen jelen volt Tisza Kálmán mi-niszterelnök és belügyminiszter.

— Az igazságügyminiszternél nov. 27-ikén egy alsó-fehérmegyei küldöttség volt Zeyk főispán vezetése mellett, kihallgatáson. A küldöttség azon kérdést terjeszté a minisz-ter elé, hogy a törvényszékek küszöbön álló további reduciójának alkalmával a N.-Enyeden szó-kelő törvényszékek fentartassék.

— A szabadelvű párt nov. 27-iki értekezletén először a kolozsvári bánya-igazgatóság eltörlése ügyében in-téztetett a pénzügyminiszterhez egy inter-pellatio, melyet az értekezlet legközelebb tár-gyalni fog. Aztán bejelentetett a kisdóvás tárgyalás a ház első terjesztendő tvjavaslat, s megkezdett a közoktatási budget tár-gyalása. A kultuszminiszter előterjesztése az értekezlet megszavazandónak határozta a zene-akadémiánál s a kassai ipartanodánál a pénz-ügyi bizottság által törölt összegeket, s mellő-zendőnek a soproni reáltanodára s az egyeto-mi bonczanti épületre vonatkozólag Zsedényi által beadott különvéleményeket. A tárcza bud-getjének tárgyalását az értekezlet egyébiránt ma nem fejezheté be, s hétfőn fogja folytatni.

— „A kisebb sz. kir. városok meg-szüntetéséről” szolt törvényjavaslat, mint a „N. H.” értesül, már közel áll befejezteté-séhez s a belügyminiszter által még ez évben a törvényhozás elé fog terjesztetni. A törvény-javaslat mindazon szab. kir. városokat, melyek legalább 12.000 lakossal és 30.000 frtot éro közpégi vagyonnal nem bírnak, kiűrti az ön-álló törvényhatóságok sorából. E városok a ren-dezett tanácsú városok mintájára fognak újja-szerveztetni, de azon különbséggel, hogy va-gyonni dologban nem a megyei hatóság, hanem közvetlenül a miniszterium felügyelete alá les-znek rendelve. E törvényjavaslat e szerint 40-nél több szab. kir. város újjászervezését fog-lalja magában.

Az elnök ur és családja tisztelő bámu-lattal tekintett a mély sílombban szendergő le-ány lártól kipirult arcára s alig vették észre a két látogatót, kik e perczben benyitottak.

Az öreg Szánta nyó volt, kinek szívós természete erőt vett betegségén s most a püs-pök ur gyámoltása mellett — kitől mindenről értesült — ukájja látására jött.

— Édes angyalom, én édes kis bunte-tó angyalom, zokogó a jó öreg, csókjaival halmozva el a lányka égő arczeit.

— És Rejtélyi? Kérdé az elnök ur sut-togva a püspöktől, ki kenetteljes hanggal vá-laszolt:

— Ő elvette méltó büntetését. A város-házban végső perczet éli. Zsebében egy kis üvegcsét találtak, csaknem üresen. Ugyanazon mérgel vette be apránként, melylyel ártatlan nejét gyilkolta meg. Az isten igazságos.

— Borzasztó! hebegé az elnök, megren-dültén.

— Én édes angyalom, én édes kis bunte-tó angyalom! sutogá még egyre az öreg nagyanya. Ne félj, most már minden jobbra fordul. Egészen új életet fogunk kezdeni, együtt fogunk lenni mind, a kik egymást szeretjük. És én, derék fiatal ember (s ekkor magához vonván Árpádát az ébredezni kezdő lányka kezé közébe tette) én meg fogja látni, hogy ez a lányka, ez az angyal, ki a bűnösök büntetése végett szállt alá a földre, jutalmazó angyal is tud lenni, az én nemes, kitartó sze-relmének jutalmazó angyala!

— És mi is szívünkbeli kívánjuk s nem is kételkedünk benne: hogy valóban az leend.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

BÜNTETŐ ANGYAL.

— Elbeszélés —

NALI GYULÁTLÓ.

V.

A szerelem vallomása.

(Folytatás és vége.)

— Én itam ezt s egyszerre eltűnt bá-gyadtságom, denég sem mertem egészen fölnyit-ni félig lecsukott szememet, mert Rejtélyi ur oly borzasztó, vad kifejezéssel tekintett kö-rül, mi a vét fagyasztotta meg ereimben. Előbbi helyzetben maradtam hát és figyel-tem. Anyám, gy látszik, pihent kissé s ágyá-nak függőágya alá valának bocsátva. Rejtélyi ur zsebéből egy üvegcsét vont elő, még egy-szer körülnézett s aztán néhány csöppnyi fo-lyadékot öntött anyám vizes poharába, az üve-get gondnal eljtvén ismét. E perczben anyám kinosan felnygott álmából s vizet kívánt. Rejtélyi átnyújtá a poharat s ekkor ujjal lá-tni véltem arca azt a borzasztó vonást, mely ismét annyira negreszkettett. E pillanattól anyámat görcs, köhögés, csuklás fogta el, mire én is felrogtam s hozzá sieték. Meg-

— **A képviselőház** nov. 27-iki ülésében a pénzügyminiszter költségvetésének utolsó pontja, a különféle kisebb államjuttatások eladásából várt fedezet egyes tételei, jelentéktelen s alaptalan felszólalások után megszavaztatták. Megszavaztatott egyszersmind a határvidéki telekkönyvezésekre a pénzügyminiszter által utólag kívánt, s a pénzügyi bizottság által ajánlott 20,000 forint. E tételnél egyéb baj nem történt, minthogy Hosztinszky képviselő ur a telekkönyvezés fontosságát általában kezdve fejtegetni, az elnök által ismételve nagy kétkedéssel megkérdéztetett, vajjon csakugyan a határvidéki telekkönyvezésről kíván-e nyilatkozni; s végre is rábíratták, hogy a magyarországi telekkönyvezés ügyére vonatkozó nézeteit majdan az igazságügyminiszeri miniszter adja elő.

Ezután megkezdett a közlekedési miniszterium költségvetésének általános tárgyalása, először is Péchy Tamás közlekedési miniszter szólalt fel, általánosságban jelzendő álláspontját. — Sokan vannak — ugymond — kik azon nézetet hirdetik, hogy az ország pénzügyi bajainak legnagyobb részét ezen tárcza okozta; ezzel szemben szükségesnek tartja némelyekre figyelmeztetni a házat, miként lehetne a tulságos mérvű terhet leszállítani vagy megszüntetni.

Mindenekelőtt kijelenti, hogy elment a takarékság lehetősége. — A központi kiadásokat, melyek 1874-ben 350,458 forintot igényeltek, 261,645 forintra szállította le, a mi még kisebb összeg, mint a melyet a 9-czes költségvetés contempnált. — Felméri a vasutaink építése körül a múlt években elkövetett hibákat. A vasutak minden egységes terv nélkül, a helyi viszonyoknak nem ismerős idegen mérnökök felvételén folytán épültek. — Az elkövetett bajokat orvosolnunk kell. — Bár igen nagy vasutaink terhe, mégis, ha azt akarjuk, hogy a befektetések ne menjenek kárba, szükséges még némi újabb befektetéseket tennünk, nevezetesen szakutczájában végződő vonalainkat összeköttetésbe kell hoznunk a világvonalakkal s a vicinális pályák kiépítése által vasutainkat oly állapotba kell hoznunk, hogy mindig megfelelhessenek a szállítási igényeknek. Szükséges gondoskodnunk arról is, hogy vasutaink kezelése egészen magyar legyen, nem chauvinisticus szempontból, de az érdek szempontjából, hogy összeforranak az ország testével s ne tekintessenek idegen elemnek az országban. Szükségesnek tartja a garantált élvő vasutak ferályesb ellenőrzését s tetti is ez irányban kellő lépéseket; határozottan befiltá, hogy garantált élvő vasutak egymásnak concurrentiát csináljanak. Szükséges továbbá, hogy a vasutak szükségleteiket a hazai gyárakból szerezzék be, hogy ott, hol a viszonyok megkívánják, a vonatok forgalma az államkincstár érdekében némileg restringáltassék. Ezen s hasonló intézkedései által megta- karításokat igyekezvén keresztülvinni, reméli, hogy a garantia előírányzatából néhány száz-ezer frt meg fog az államkincstárban maradni. Azokra, miket Istóczy az általános vitában mondott, megjegyzí, hogy az államkincstár ér-

dekében sem tartja feltétlenül kimondhatónak, hogy minden garantált élvő vasut az állam kezelésébe vétessék át, a mi némileg a részvényesek tulajdonjogába is ütköznék. Nagy figyelemre méltónak tartja továbbá — főleg hazánk climaticus s gazdasági viszonyainál fogva — a vizutak és csatornázás ügyét. A kőutakra nézve előre jelzi, hogy az ülésszak folyamában két törvényjavaslatot terjesztend elő a követendő rendszer szabályozása iránt. Ha az utak fentartása iránt az állam befolyása kellőleg biztosítva leend, az utak legnagyobb része a törvények által a megyék kezelésébe lesz átvéve, s mód lesz nyujtva az ut- és hid-vám behozatalára. Ezek után a költségvetést általánosságban elfogadásra ajánlja.

Az ellenzéki oldalakon Tomcsányi a jobbszél részéről igyekezett a közlekedési ügyben szakbeli jártasságot mutatni, a miniszterium alatt álló szakhivatalok személyzetére vonatkozó kérdései által. A balszél részéről Ragályi és Madarász József pártjuk szakavatott-ságával tárgyalva a közlekedési ügyet; az utóbbi különösen a vasuti szabadjegyek dolgában, melyet kétségtelenül közlekedési politikánk életkérdésének tekint, olvasva Péchy miniszter fejére Péchy ellenzéki képviselő nyilatkozatait.

Fél kettőkor a ház Mecner interpellációját s a miniszter választát hallgatta meg a tiszai vasut so-szállítási eljárása tárgyában; s azután a kérvényi bizottság jelentését fogadta el minden vita nélkül.

Magyar lapok szemléje.

Az „Ellenőr” egy találja, hogy a közgazgatási bizottságról szóló törvényjavaslat teljes épségben hagyja a városi autonóm igazgatás egész apparátusát, az egész kebelbeli szolgálatot s nem tesz egyebet, csak egy új közeget állít a meglevők fölébe, hogy intézkedjék azon ügyekben, melyek több igazgatási ágra terjednek ki és ellenőrizze a szak-közögek által külön hatáskörökben önállóan intézett igazgatást, kezelést. A törvényben ez van. S meg van benne az, hogy a fegyelmi ügyeket az új ellenőrző közeg hatáskörébe teszi át. Ez pedig baj. Különbben nem úgy áll a dolog, mint a „Napló” gondolja, hogy ha van 20—30 becsületes ember a közgyűlés tagjai között, hát már mindjárt biztosítva van az ellenőrzés s nyitva a megtorlás utja. Lehet a legbecsületebb ember egytől-egyig az egész közönség, még sem lesz mentes attól az emberi gyarlóságtól többsége, hogy a maga választottját, fiát, sógorát, komáját, ne legyezgesse, mikor csipik. És viszont hiába okoskodik a „Napló” úgy, hogy tehát a közigazgatási bizottságba választandó törvényhatósági 10 megbízottra is átragad ez a gyöngöcs. Abban a bizottságban először is lesz 6 olyan ember, a ki senkinek nem a komája, az állami közegek; azután lesz 5 olyan ember, a ki ha koma is, nem komázhatik oly könnyen, mert az új törvény szerint felelősségi kötelezettsége föléli is szolgál: a törvényhatósági tisztviselők. A 10

választott tagnak pedig oly rövid időre szól a megbízása, hogy megválasztatásukban a közgyűlés, pártviszonyainak a hullámzása folytán nyilatkozhatik.

A „Hon” a két kormány állását nehéznek tartja, mert mindkét féltől a közvélemény és nagyrészen a közgazdasági helyzet is nagy vívmányokat követel a várműgyben. Sőt hozzáteszi azt is, hogy a monarchia mindkét félben tulságos nagy követeléseket táplálnak e tekintetben. De tagadhatlan az, hogy a két fél közül mégis Magyarország szenved legtöbb kárt a szerződés következtében; tehát nem ő teheti a legtöbb engedményt annak megváltoztatásánál, sőt sokat nem is áldozhat, a várműközség fentartása érdekében. Ha tehát Ausztria akarja ezt, és saját érdekében kell akar-nia — akkor az engedményekben neki kell elől menni. De az osztrák miniszter válaszából nem ezt következteti. Hangsúlyozva van ugyan abban a Magyarországgal való „Staatsrechtlich gebotene Übereinstimmung”, de míg egyfelől nem a közügyben találja az egyezkedést, parancsoló kötelezést, hanem a gazdaság érdekében, úgy másfelől nem igen látja osztrák részről az erre vezető méltánosságot. Most még nem késő. Jól gondolja meg az osztrák kormány, milyen magyarázatot fog adni tetteivel beszédének, és fontolja meg az osztrák parlament, hogy mily irányban tereli azt, mert a mi kormányunk akkor lesz legerősebb, midőn érdekeinket védi Ausztriával szemben. És ha válság lesz, annak nem Magyarország és nem a magyar kormány adja meg legnagyobb részben az árát.

BELFÖLD.

Sz. Udvarhely. Novemberben.

(A szabadelvű párt gyűlése.)

Az udvarhelyszéki „szabadelvű párt” elnökének, Horváth Jánosnak, lemondása következtében és egyéb ügyek tárgyalhatása végett f. hó 16-án pártgyűlés tartatott. E gyűlés kis-sé hevesen indult, mennyiben már az elnöki lemondással azon indítvány tételét, hogy tekintettel a volt elnök urnak politikai magatartására, a lemondás vétessék „örvendetes tudásul”; de hogy a gyűlés folyamán mindamellett is mennyire higgadt és komoly volt, kitetszik nemcsak onnan, hogy az említett indítványra hozott határozatból mind a politikai magatartás emlegetése, mind az „örvendetes” megjegyzés kihagyatott, — de kitetszik onnan is, hogy a gyűlés folyamán több ízben szó nélkül hallgatuk el egy olyan tagnak felszólalásait, kinek „szabadelvű-párti” voltáról a vélemények különböztek.

Az elnöki lemondás tárgyalása után jött szőnyegre egy tény, melyről őszintén óhajtom, hogy a hason nemtek közül első és utolsó lett legyen a „szabadelvű párt” életében; sőt többet óhajtok; óhajtom, hogy ne akadjon egy második magyar ember, a ki ily indítványra és határozatra valaha okot adjon. Nem fogom az esetet részletezni; egyszerűen csak jelzem az indítványt és határozatot. Ugyanis, tekintettel

arra, hogy tarcsafalvi Pálfi-Dénes, daczára annak, hogy a párt alelnökségét sikerült megszereznie, a képviselő választás alkalmával a „szélső bal” jelöltjének javára működött; tekintettel arra, hogy az alkirálybírói választás alkalmával is a „szélső bal-párt” jelöltjének javára működött és szavazott; tekintettel arra, hogy ezek által a „szabadelvű párt” iránt mint egyszerű tag, hűtlenséget, mint alelnök árulást követett el; s tekintettel még egyebekre is, indítványoztatott: hogy tarcsafalvi Pálfi-Dénes ur a „szabadelvű párt” alelnökségétől elmozdítottatván, egyszersmind a párt tagjainak sorából is töröltessék ki.

Ez volt az indítvány, s hogy a tanácskozás — habár a gyűlésnek minden tagja ismerte a Pálfi-Dénes ur eljárásait — hogy a tanácskozás mindamellett is mily higgadtan folyt, kitetszik magából a határozatból. Elis-merte mindenki, hogy P. D. ur a párttal szemben hűtlenséget követett el, annyival inkább hibáztatta ezt, mert P. D. ur a „szabadelvű párt” alakulásának minden mozzanatában részt-vett, és ezek miatt az alelnökségtől mindenki megfosztandónak véleményezte; azonban a párt tagjai közül kitörlelődnek nem találtak, azért, mert mindenkinek egyéni joga, oda számítani magát, hová tetszik. Ha pedig a párt egyes tagjainak vagy a végrehajtó bizottmányának ne-talán nincs bizalmuk P. D. ur iránt, bizonyára nem fognak előtte párt-ügyekről beszélni, illetőleg valamely megbízással tisztelni meg; és ha a „szabadelvű kör” névkönyvébe magát beírva, a tagsági díjat befizeti, a közgyűléseken megjelenhetik ugyan, de bizonyára sem szava nem fog már többé nyomatékkal birni, sem pedig párttitkot nem tud meg soha. Ilyen formán gondolkodunk, szólottunk, s a határozat az lett: hogy „P. D. ur a z alelnöki állomástól megfosztatik, s erről rendes úton értesítetik.”

E kollektív incidens mellett a közgyűlés rendes ügyeit vette tárgyalás alá. Felolvas-tatott és némely kisebb módosítás után elfogad-tatott a „Szabadelvű párt” számára Szentivá-nyi Árpád által szerkesztett alapszabály-tervezet, s egyszersmind kimondatott, hogy felsőbb jóváhagyás reményében ez alapszabályok köte-lező ereje azonnal kezdetét veszi, s ez alapon a „Kör” új tisztikara is megválasztatik. E szabályokat — ha közlésüket szerkesztő barátom kívánatosnak találód — a megerősítés leír-kezte után meg fogom küldeni becses lapod szá-mára.*)

És most hogy lapod terét tulságosan igénybe ne vegyem, még csak a „Szabadelvű kör” új tisztikarát jegyzem ide.

Elnök: Tibád Antal, orsz. képviselő. 1-ső alelnök: Ferenczi Pál; 2-ik alelnök: báró Kemény Béla. Titkár: Szentkirályi Árpád. 1-ső jegyző: Henter Antal. 2-ik jegyző Szabó Károly. Pénztárnok: Elekcs József.

Végrehajtó bizottmány tagjai: báró Gá-merra Gusztáv, báró Rauber Otto, Török Al-

*) Elvárom.

Szerk.

több ízben meg lón fenytve — a nélkül azon-ban, hogy verekedő természetéről le lehetett volna szoktatni. S ép egy napon is, szegény feje ujjalg bűntetést vont magára. Oly for-mán kötötték meg egyik lábánál fogva, hogy a tartt elérhetve ugyan s napi eledelt megkap-hat, de szabadsága nagyobb határig nem ter-jedhetett. Mint a második lelánczolt Promet-heusz, állt ott a parton s szemlélte szomoruan, miént lebegnek odább a vendégek a tó rin-gadózó hullámain. Ilyen körülményein elbu-súván magát, kétségbeesett szabadulási módot kísértett meg. — Hangos ordítás kíséretében magasra emelt szárnyakkal ugrott a vízbe, ámde a lábain ringó kötél nem engedé a sza-baulást. — Második s harmadik ilyen kísér-let is füstbe ment. A vízbe mélyen belefe-lküve — egy újabb roham után, mely ön-gyilkosára látszott czélozni — fejt és nya-ték a habokon eleserést, valamint szárnyait és láát is. Egy lélekész sem tolmáczolt, hogy az áthatban még élet van. — E szomorú állapot-ba egy szolga a partra huzta őt, a látszóla-gs halottat.

Az emberek meglátogatták és számoz-ták rajta s a gazda abban a hiszemben, midőn a sértő csakugyan túlon túl ment, hirtelen nya-kan ragadva megtámadta s annak minden ka-pálódása daczára egy kis tőhoz tolonczolta s ott addig bukdált a vízben fel s alá vele, míg az halálra itta magát. A következő pár lúd-historia azonban már barátságosabban hangzik.

(Folytatás következik.)

Ugyanilyen mesterséges nyilatkozatát mutatja az állat-ösztönnek egy másik lúd is. Ez a lúd egy udvaron élt egy kakas társasá-gában, mely őt több ízben s kihívó módon megtámadta és megtépte.

Hosszú időn át türellemmel viselte a méltatlanságokat; egy napon azonban, midőn a sértő csakugyan túlon túl ment, hirtelen nya-kan ragadva megtámadta s annak minden ka-pálódása daczára egy kis tőhoz tolonczolta s ott addig bukdált a vízben fel s alá vele, míg az halálra itta magát. A következő pár lúd-historia azonban már barátságosabban hangzik.

(Folytatás következik.)

bert Jakab Gyula, Török Il, Máthé Pál és Bi-ró Ferencz,

Gy.-Fehérvárt, 1875. nov. 28.

(Az új rendes levelező bekezdője. Vidéki tár-sadalmi élet. Esetek.)

Igen t. szerkesztő ur!

Tudósítói tollamat — ígéretem szerint — felvéve, legyen meggyőző a szerkesztő ur, hogy érdek és részvétel mellett, egyedül a tiszta igazság gja vezérelni azt. Az igaz, hogy valami nagyon gyakran nem fogok bekopogtatni, mindamellett minden köz-érdeki és e provinciális ároban lefolyó ne-vezetesebb események hírdőjét fogja kap-ni tőlem; különösen nagyulyt fogok fektetni a város, nagyon is elhagyott közgyűre; mostanság azonban ugy vnyunk itt is, mint többnyire mindenütt az ily fajta vidéki vá-rosookban, hol — ugymondva — sem társas-élet, sem ipar, sem kereskedelmi mozzanatok-ról szólni sem lehet. Gya-Fehérvár hajdan híres várban katonák meg papok, alant a vá-rosoban pedig izraeliták és románok vetélked-nek a felett, hogy egymással barátságuknak, minél nyomatékosabb kifejezt adjanak. — Laknak itt még több olyak is, kik azt mond-ják magokról, hogy ők magyarok, hanem na-gyobb része olyan sajátos tulajdonsággal bír, mintha egymás irányán a kutya meg a macska szerepét vállalták volna magukra, a kivételes kisebb rész se igen mutat egy-más irányában valami nag rokonszenvet; sőt bizonyos idegenkedés jellemzi itt mindenkit. — Ezekután mit lehessem e nevezetes várostól vár-ni, hol három oly család nem lehet felmu-tatni, kik a keblök legmélyebb rejtekében le-vő ellenszenvöket egymás ányában, egy két véletlen összejövetelük alkalmával, ki ne mu-tassák. Szomoruan nézhetne a farsang elébe, különösen azok a fiatal emberek, kiket a sors kerekre idehajtott.

Farsang! Szokott itlenni farsang? —

— — — Hiszen a helybeli önkéntes tűzoltó-egylet, csak a múlt hetekbe rendezett bálján, melyet már több hetekkel ezelőtt nagy hű-hóval hirdetett, összevissza tizenegy tán-czosnó, — mellesleg beleámitva — vagy három-négy tánczolahatám iamát, jelent meg mindössze.

Pedig ez a derék egyt, csak megérde-melné a városiaknak, — Milyenén pedig a háztulajdonosoknak pártfogás. A tűzoltó egylet-ről megemlékezve, nem tehem, hogy feledé-kenységbe bocsássam, ennél érdemes főpa-rancsnoka, Kovács Elek érdemeit, ki összefér-hetlennék nem tartja, a városi főkapitányság állását, a tűzoltó egylet panaszokosságával — mint egy bizonyos, másllónben igen ki-tűnő és közbecsülésben álló városi tanácsos — Kovács Eleknek lehet köszönni — ugy szólva — csak a kitűnő rendet és gyelmet, mely e kis csapatot oly hön jellemzi különben itt is megtörtént, hogy éjjel a vendes embereket tűzi lármá-zaj veri fel olyk-olykor, azonban ez parancsnórá az éjjeli gyorlatok alkalmá-val történik.

A vagyon-biztonság emi vétségek és más kihágások, itt az igaz nem oly gyako-riak, hacsak a várbeli szöke bakák, heten-ket egyszer-kétszer megtörténi szokott éjjeli éktelen orditozásaik és kurjgatásaik kísé-retében elkövetett kisebb kihágásaikat fel nem említem: annál többször fordul elő a szomszéd községeken; a városi főorv Dr. Rajner na-ponta el van készülve a nyorúságos kéjuta-zásra, mely részére kijut, ne számítva sze-kérfeldőlését, a mostani alkalmatlan időjárás, a rozsz utak miatt. És mindenekoz az új bor-vevők hiányában a gazdák ngok igyekeznek minél jobban fogyasztani, miké következzé-e napokban is három román yafi agyonütése lett. Ily nemű több apróság is szolgálhatok. A múlt hétfőn a szomszéd trása községben egy 3—5 éves fin gyermeket sérét-lövés következtében nevelő apja lábánál halva ta-láltak. —

Tegnap éjjel pedig Tár községben egy ház, állítólag gyújtás következtében, elégett. — Időjárásunk a múlt h. folytán ködös — hol zord — szomorú vol mint e város maga; a múlt éjjel fagyott — A vetések a vidéken szép zöldék, a gazdák örömeire. —

A szerkesztő ur engedelmeitől jövőre többet.

Spliciens.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, nc. 29. 1875.

— **A m. kir. pénzügyminiszter-nek** f. évi 832. sz. a kelt rdeletével a ti-zennegy adóhivatal között a bázsalvi, ersz-betrávosi, szardahelyi és uj-egházi adóhivata-lok f. é. apr. illetőleg július 1. első napjától kezdve feloszlatlak és az azokig eddig tarto-zott községek az alább elősoro kir. adóhiva-talhoz csatoltattak. Jelesül: 1 Küküllőmegye, illetőleg Medgyes és Segesszél több községeire kiterjedt erszébetrávosi adóhatal községei

közül: a) Bavasára, Egrestő, Gogány, Gogony-Váralja, Kis-Szölös, Oláh-Szent-László, Nagy-Kend, z. Kis-László, Kis-Kend, Örményes-Domák Zsolt, Heudorf és Szász-Szenyivány a dicső-szent-mártoni; b) Gyákos, Szász-Emnye, Nagy-Japus, Sáros, Kund és Váldhid a megyesi: c) Holdvilág, Nagy-Szölös, N.-Szász-Szent-László, rod, Czikkántor, Füleltelke Szász-Magyaros, Szász-Nádor, Szénaverős és Erzsébetváros a sevári királyi adóhivatalhoz csatoltattak, 2. üllő és Alsó-Fehérmegy e több községeire kiterjedt balázsfalvi adóhivatal községei közl: a) Betblen-Szt.-Miklós, Bolkás-Iklód, Mgyar-Bénye, Panád, Póterfalva, Szancsal, Szeméz és Spiu a dicső-szent-mártoni; b) alázsfalva (falu és város), Bérve, Besenyő, Csúd, Farkastelke, Henningfalva, Monora, Nagy-Cserged, Obráza, Oláh, Szász-Patak, Székás, Tohát, Túr, Veresegyház és Vóza a gyula-fehérvári; c) Buzás-Bocárd, Karsonfalva és Oláh-Csesztve a nagyenyedi; d) St.-Csanád Glogovác, Sorostély, Hosszúszász, Gieső, Holdvilág és Kiskerek a megyesi kir. adóhivatalhoz csatoltattak. 3. Felső-Fehérmegy és Ujegyházzsák több községeire kiterjedt u. egvázi adóhivatal községei közl: a) Alsó-Gez és Felső-Gez, Oláh-Ivánfalva, Vercser és Szász-Zalathna a megyesi; b) Oláh-Tyukos, Oláh-Jafalu, Kürpöd, Szászahua és Bendorfa a nagysiki; c) Alczina, Czikkendal, Toffeld, Glinbka, Holczmán és Illembak, Márkod, Ujegyhá, Hortobágyfalva, Kolna és Szent-Jánoshegye a nagy-szebeni kir. adóhivatalhoz csatoltattak 4. Alsó-Fehérmegy és Nagy-Szeben és Szerdahelyek több községeire kiterjedt Szerdahelyzsák közei közl: a) Alamor, Ecsellő, Kis-Enyed, Kó-Ludas, Örményzsák, Nagy-Ludas, Topora, Polyána, Nagy-Apolád, és Rod a nagy-szebeni; b) Sima, Doborka, Kis-Apolád, Réce, Szász-Cbo, Szerdahely, Kerpenyes, Buzd, Hosszuteleke, bnca, Ó-Bogáth, Pokafalva és Preszák a nagy-szebeni kir. adóhivatalhoz csatoltattak. Végül a megyesi adóhivataltól Zsidve község a dicső-szent-mártoni, s a dicső-szent-mártoni adóhivaltól M.-Sáros község a megyesi adóhivaltól csatoltattak, Budapesten, 1875. évi november 24-én.

— **A 1. kir. igazságügyminiszter** Baranyi Mihály nagyenyedi törvényszéki inokot a szamosvári járásbírószághoz, és Török Bálint nagyenyedi járásbírószághoz a nagyenyedi törvényszékhez helyezte át.

— **A 2. kir. igazságügyminiszter** Hinc Miklós évi törvényszéki aljegyzőt a marosvásárhelyi törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

— **A „Iaza”,** Sardounak e kitűnő tragédiája szombon igen szép előadásban folyt le E. Kovács y. (Rysor gr.), Szacsai (Van der Noth), Szentgyörgyi (Alba) és Némethi Irma (Dora Dolores) mintha versenyre akartak volna elni egymással: oly hévvel, oly gondnal, olyanszépén játsztak. Pedig az üresen tátongó zászkasorok és földszint egy kis-é lehangolókká hettek reájok, különösen szemben azzal a tényel, hogy Bulyovszkyné vendégjátékaira mindig megtöltött közönségünk a színházat. Künben a szombati előadásban legelső hely illi meg E. Kovács Gyulát és Némethi Irmát mindketten anyai erővel, a szenvedély és élelem anyai igazságával játszták szerepét, mint a hogy tölük is ritkán látnuk e szerepét. Szentgyörgyi a rideg, kegyetlen Alba hercegben, Szacsai pedig a szerlekedzett, de art hőslélek Van der Nothban állítottak előnkönsémen kidolgozott s hatástelkő alakokat. A három vörböröz közl Mátrai és Hetényi színen jők voltak; Krasznai azonban, ugy vettü észre, akadozott egyikissé szerepében. A hamozs kis, de hálás és szép szerepét kár volt olyannak adni, aki még anyai fáradság sem vesz magának, hogy jól megtanulja (p. l. mindjárt az első jelenetben). Inkább Törökne vagy Vidornak kellett volna kiosztani, akik legalább nem ejtik el egészen; vagy a mi leghelesebb lenne: meg kellene-madrai Mátrai alá f. ki olyan kitűnő alakot csinált volt e szerep. Földényi La Brémouille marquist, Kutsa Janka pedig Rafaelát játszták, sikerülten.

— **Gyilossági kísérlet.** Ma délelőtt tizenegy rakor, a bel-magyarutczában, az unit. főiskol előtt, egy kopottas kinezősi ember rállott egy szintén egyszerű kinezősi ötvenéves forma íre, azonban a lóvén nem tárt. A merényleleinte nem is mutatott mekelülési szándékot, csak miután az ijedségtől felcsundott 3 kiabálásra özönleni kezdett a néptömeg: ráult be a szappan-utczába. Csakhamar elfoják s a nővel együtt fölkeríttek a város házára. A részletekről lapunk beztártáig mit sem hallottunk. Csak annyit mondanak, hogy fér és nő voltak s már rég nem éltek együtt.

— **A gé áldozata.** Tegnap délután diszes temetés folyt le a városunkban. — Egy szegény vasúti pályánok esett buzgalma áldozatul. — Egy gép-kerékről lesiklott szij igazítása közben gép bekapta s a szó teljes értelmében össze-vissza szúta. — Nyugodjék békével.

— **Biasini Sándor,** jónévi kereskedőtől tekintélyes mennyiségű pénzösszeget sikerasztott el egyik segédje s tilos szerzeményével el is illant. Brassóban azonban, hová utját vette, már várta a rendőrség s tegnap virradólag vissza is szállították Kolozsvárra. Az eltántorult fiatal ember, jómódu szülékgyermek s épen önálló üzletet szándékozott felállítani.

— **A levelező közönség** egy rég érzett óhaját teljesítendő, a helybeli postahivatal ügy intézkedett, hogy a postahivatalnál levő levélsekénybe este 10 óráig betett levelek is az éjjel után és reggel korán induló vonatokkal elküldetnek. A mit ezennel köztudomásra juttat a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara.

— **A „kolozsvári dalkör”** vasárnap, december 5-én tarja meg a redout helyiségében ez évben utolsó, táncvigalommal összekötött, dalestélyét. Ugy hisszük: ez estélyek sokkal jobb hímöve tettek már szert közönségünk körében, semhogy hosszas ajánlgatásra szorulnának. A részletes programot pár nap múlva közölni fogjuk.

— **A tanító-testület** helybeli állandó szakbizottsági szervezve lévén, rendes üléseik megtartására a következő határidők tűzettek ki: A „nevelés-oktatási szakbizottság” rendes üléseit minden hónap 1- és 3-dik keddjén, a „tanítvány-bírói bizottság” pedig rendes üléseit mindenik hó első- és harmadik szerdján tartandja. A bizottsági gyűlések mindenike a tanítvány-testület helyiségében (Kurta-szappan utca 15. sz. a.) tartatik s ez ülések a fent kijelölt napokon egyelőre d. u. 5 órákor kezdetnek meg. A testületnek helyben lakó tagjai azon bizottságba léphetnek be, a melybe belépni oajtanak; idegenek is mindenkor szívesen látnak s kivált a nevelési-bizottság vita-estélyein érdekes és tanuságos eszmecserékben vehetnek részt. A nevelési szakbizottság első rendes ülése december 7-én, a tankönyv-bírói bizottság pedig december 1-én tartandja meg. A tanítvány-testület választmányának szintén nyilvános ülései a fent megjelölt helyiségben, mindenik hónap első szombatián d. u. 5 órákor tartanak. Közli: Szabó Endre, a tanítvány-testület titkára.

— **Kolozsvár** adókövető bizottsága működését befejezvé, figyelmezteti mindazokat, kik a kitűzött napokon a bizottságnál megjelenni elmulasztották: hogy a reájok rótt adóösszegekről a városi adóhivatalnál tudomást szerezhettek s netaláni felelősségüket 14 nap alatt az itteni királyi adóhivatalnál benyújthatják.

— **A vendéglőkben** és kocsmákban uj-évtől kezdve használandó palaczkok és poharak mértékére nézve a városi tanács, egyet-érte a helybeli iparkamarával, a következő intézkedést tett: „7410—1875. Hirdetmény. A gyakorlati átmenetet az 1876. január 1-én életbe lépendő új mértékekre könnyítendő, alólírt tanács a földmivelés-, ipar és kereskedelmi magyar királyi nagyméltóságú ministeriumnak folyó évi november hó 16-ról 26,027. szám alatt kelt leirata folytán, a vendéglőkben és kocsmákban használandó boros palaczkok (üvegek), valamint a seres és boros poharak nagyságának s a mérték helyes voltának szabályozására és biztosítására a következő utasítást, illetőleg szabályt állította meg: boros palaczkok (üvegek) nyakán marandólag és elválaszthatatlanul jelöltessék meg a mérték határa egy centiméter hosszu, a palaczk szájjával párhuzamosan fekvő vonás által, és ezen vonás és a palaczk szája közt legyen legalább annyi tér, hogy a palaczkot be lehessen dugaszolni. Hogy az érdekelt feleknek most használatban lévő üveg készlete kárba ne menjen, megengedtetik ennélfogva, hogy palaczkjaikat a mérték ily megjelölése mellett tovább is használhassák és pedig az egy kupás palaczkot egy literre, a félkupás palaczkot 0,5 literre, a fertályos palaczkot 0,3 vagy 0,2 literre. Kivételnek ezen szabály alól a finom borral töltött palaczkok, a melyeket a termelők erősen bedugaszolva, lepecsételve vagy más alkalmas módon marandólag elzárva, az eredeti cég jegyével ellátva hoznak forgalomba. 2) A hol a palaczkon kívül a bor-kimérésére poharakat is használnak, ezek a következő nagyságuk lehetnek, n. m. 1 literes, 0,5 literes, 0,3 literes, 0,2 literes, (kivételnek és egyelőre) Ezeket is a mérték határa 1 centiméter hosszu és a pohár felső szélével párhuzamos vonással marandólag és elválaszthatatlanul megjelölendő, de a vonás és a pohár széle közt 1 liternél legalább 20 milliméter, 0,5 liternél legalább 15 milliméter, 0,3 liternél legalább 12 milliméter, 0,2 liternél legalább 10 milliméter szélességű tér (Ujbermasz) legyen. 3) A seres poharak 1 liter, 0,5 liter és 0,3 liter nagyságban készíttessenek és a mérték határa az előbbi pont alatt leírt módon jelöltessék meg. 4) Ugy a palaczkoknál, valamint a poharaknál a mérték neve vonás által marandólag és elválaszthatatlanul legyen jegyezve. Például így: 1 L., 0,5 L. vagy 50 cl., 0,2 L. vagy 20 cl. Az edények ily megjelölését, a mérték helyességének teljes biztosítása mellett, a vá-

rosi mértékhatároló hivatal is eszközölhetni, az erre nézve megállapított díjért. 5.) Azon ivó poharak, a melyek a palaczkok mellé (service-gyanánt) adtnak, mértékeknek nem tekinthetők, hanem csak azon nagyobb poharak, a melyekben az ital palaczk nélkül szolgáltatik ki. 6.) A boltokban, gyárakban vagy magánosok birtokában levő üveg-edényekre a jelen szabályrendelet nem terjed ki, míg azok italkimérésre nem használatnak. 7.) A vendéglős, illetőleg kocsmáros a rendőrséggel szemben felelős a mértékek helyességéért, miért is ha hiányos, vagy ezen szabályzat határozatainak meg nem felelő mértéket használ, a szabályellenes mértékeknek megsemmisítésén kívül, a körülményekhez képest még 100 forintig terjedhető pénzbírsággal fog fenytettetni. Kolozsvár sz. kir. város tanácsának 1875. november 26-án tartott üléséből. Simon Elek, polgármester.”

— **A pénzügyminiszter ur figyelmebe!** Lehetetlen már szó nélkül hagynunk azt a manipulációt, a mit a dohánygyárak a fogyasztó közönség rovására folytatnak. Hogy sok szivar töltelke mindenféle zagyalékból van kombinálva, ehaz már csaknem hozzászoktatták az igazán birka-türelmű közönséget s most már a dohányt is igen jónak találják, az azon érdemes gyárvezető urak, kiknek kezéből van szerencsének elfogadni. Segítettek hát azon is: telerakják a különböző csomagokat holmi törmelék tobak-porról s kívül felírják: hogy ilyen s meg ilyen „kitűnő”, „legfinomabb” stb. „pipa és szivar-ka-dohány”. Tessék aztán tudósított színi belőle! Ha mi olyan pénzzel fizetnénk a tisztelt gyárvezető, tözsdé tulajdonos stb. uraknak, mely porrá omlanék össze markukban, alig hisszük: hogy egyszerűen tudomásul vennék! Kérjük igen tisztelt pénzügyminiszterünket: terjessze ki figyelmét erre a körülményre is, a méltányosság és közegészség érdekében.

— **Tordamegye** alispánjától. Tordamegye főispánja méltags. br. Kemény György úr meghagyása folytán közhírre teszem, miszerint a megye képviselő bizottsága f. évi december 17-én kezdőleg Tordán rendkívüli közgyűlést fog tartani, — melynek tárgyai: 1. A megye képviselő bizottsága választás alá eső tagjainak 1876-ik évre leendő megállapítása 2. Fegyelmi ügyek tárgyalása. 3. Felsőbb rendelekek kihirdetése, s azok iránti intézkedések. — 4. Törvényhatósági átiratok tárgyalása. — 5. Végül helyi ügyek ellátása. Torda. 1875. novbr 26-án. Miksa, alispán.

— **Az „Athletika”,** melyről nemrégiben közöltünk előfizetési felhívást, csakugyan megjelent és beküldetett szerkesztőségünkhez. Irta Molnár Lajos. A csinnal kiállított mű tartalma következő: 1. Bevezetés. 2. Athletika (három rész) 3. Athletika a régi-eknél (három rész) 4. Athletika és a különböző népek (két rész.) 5. Az Athletika különböző népei, 6. Az Athletika hatása. 7. Az Athletika és a fiatal-ság. 8. Az Athletika és az egészség-ügy. 9. Az Athletika és a nevelés. 10. Az Athletika jövője a nemzeti életben. 11. Függelék. Az ifju szerző valóban elismerést érdemel, e nálunk eléggé még nem ismert és méltányolt ügy iránti buzgalomért.

— **Alcsernátonból** írják a „Nemeré”-nek E hó 19-én d. e. 8—10 óra körül oly láma ütötte meg minden lakos fülét, hogy a ki csak mozogni tudott, futott a láma felé, ordítva, kiáltozva „itt a medve”, itt a medve” s valóban helységünk alsó felében a fenék nevű réten egy jó nagy kutya nagyságú fiatal medvét látott egy lakostársunk ámulogyni, mit felismerve, üldözöbe vette, s kiáltozására egy perc alatt több mint 100—200 ember termett a medve körül, mely egyenesen a falunak vetette útját, egyik lakostársunk Vajda Lajos gyümölcsös kertjébe, a számtalan üldözö között beugrott, honnan egyenesen a lakházak közé szaladt s egy szilvaaszaló felhágván, a nevezett lakostársunk veteményes kertjébe, lakházától 10—12 lépésre, a birodalmi út mellett beugrott, melyből a magas kerítés miatt kiszaladni nem tudván, az üldözö néptömeg — férfi, nő és gyermek — nyomába teremve, fabotokkal verték agyon.

— **Hymen.** Hersényi Imre aljegyző e hó 22-én tartotta esküvőjét Borra Elek szemerei birtokos kedves leányával, Annával. Geréb János kir. albiró S. Szt. Györgyön tartotta esküvőjét Vajna Tamás kir. törvényszéki elnök kedves és bájos leányával. Fogadj a kedves házaspár részünkről legőszintűbb szerencsekívánatunkat.

— **Necrolog.** Már öz. Retteg István, szül. Keceli Ágnes saját, gyermekei: Sándor és Blanka, testvére öz. Simon Elekné, leánya Etelka, Boér Bálintné; az elhunytak testvére Retteg Sigmund, neje Sombori Károli és gyermekei, s több közeli rokonok nevében a vesztésköz bánatától lesújtva tudatja forrón szeretett férje, illetőleg atyjuk, testvérök és sógorok Kisbudaiki Retteg István-nak idült szív- és májhat folytán kifejtett mell-vizkóiban

élete 61-dik évében, folyó hó 26-kán Szamos-ujvárt történt gyászos halálát.

— **Furcsán folynak** Sepsi-szegyörgyön a képviselő választások, illetőleg korteskedések. E hó 25-én a képviselő ajánlásra kinevezett bizottság összeülvén — a bizottság elhatározta, hogy a jelölés kérdésbe tüzetesen nem bocsátkozik, hanem a tárgyan vasárnap újabb gyűlést tart. Molnár Sándor ajánlotta Csiky Kálmánt, de városi bizottság és a képviselő-ajánló bizottság elnöke, Molnár Sámuel következő szavakkal lépett közbe: „T. polgártársaim! téteközhatalás érdekében — miután városunk tétekredei függnek a közlelel megejtendő képviselőválasztástól, kötelességemnek ismerem kijelenteni, hogy illetékes helyről értesültem, mikép a magas kormány óhajátával találkozik, ha városunkban Vodianer Béla ur választatik képviselővé.” Reméljük, kormányunk nem fogja elnézni hallgatagul: hogy nevével ily módon visszaéljenek.

— **Deák Ferencnek** meglepetést készített az állat- és növényhonosító társaság. Az „öreg ur” tudvalevőleg igen kegyelte Kristófot, az állattartó kedélyes medvét; órákig elüldögelt ketrecre előtt s ajmáczkó jobbanismerte őt, mint bármely öret. — Történt azonban, hogy a medve megdöglött. Az állat- és növényhonosító társaság választmánya azonnal kikészítette bört s már rég átadta volna Deák Ferencnek, de betegsége miatt nem akartak terhére lenni. Gelléry Szabó, a társulat lelkes alnöke, tegnapi indítványa folytán a szépen kidolgozott bőr legközelebb küldöttségileg fog az „öreg urnak” átadatni.

— **A főváros** közönségének jelenleg 153 épülete van. Ezekből 113-at saját céljára használ, 40 házat pedig bére ad, érték 75,037 ft évi bért kapván. Magáért a redout-épületért 36 ezer ft. bért lúz.

— **Szászvároson** e hó 25-én egy szomorú eset történt. Egy al-tiszt abban fáradozott, hogy a kocsmában félrészen ült egy köztöltőn onnan eltávolítsa. A köztöltő század-jához tartozó trombitás a köztöltő figyelemztetése dacára támogatta az altiszt mulködését. Ekkor hirtelen kirántja szuronyát s azt a trombitás mellébe szurja. Erre a megszuirt két lépéstelőre vészorog s e szavak közt: „Jaj, megölnek” életlenül arca esik.

— **Strousberg**ről meglepő híreket hozott a távrida. Nemcsak nem bocsátották ki az adósok börtönéből, de sőt a fenytő törvényszéknek adták át, mely őt esküdttszék elé állítandja. Moszkvaiban meg vannak győződve, hogy elítélik és Szibériába száműzik.

— **Táborosky és Parosh** kiadásában legközelebből megjelent és beküldetett: „Die Flöte” Marsch, für pianoforte v. A. Faulwetter. Ára 60 kr. o. 6.

— **Felségsértés.** A szabad és nagy Németországban néha furcsa dolgok történnek. Ezt bizonyítja a rudolfstadti kerületi törvényszék előtt közelébb lefolyt büntetőügyi tárgyalás is. A büntető bír tárgya felségsértés volt, melybe Erdmann saalföldi vegyész bonyolodott azért, hogy Albert György schwarzburg-rudolfstadti uralkodó-herceg kocsijának utközben ki nem tért. A herceg ugyanis a vegyész mögött haladt kocsiával és ugyancsak csattogott, mit azonban Erdmann, ki ép menyasszonyát sétakocsiztatá, nem volt hajlandó észrevenni, legkevésbé gondolta pedig, hogy háta mögött, a cizammagó két lóval a, fonséges fejedelem üget. A mulasztás, gondatlanság e tényében az uralkodó-herceg képviselője: Schäfer udvari tanácsos büntényt állapít meg és Erdmann vegyész urnak, boldog völgényi állapotában, két hónapig kellett volna nagy merényletét bünhödni, ha véletlenül a törvényszék nem oly korlátolt itéletű s ki nem mondja, hogy Erdmann merényletben voltaképp semmi felségsértés nincs, mert az uralkodó herceget megsérteni nem volt szándékában. Az állítólagos felségsértőt szíven fel is mentették a vád alól.

— **Strousberg — megdramatizálva.** A berlini reumi-színház Strousbergnek drasztikus büntetést hajtott végre. Strousberg megdramatizálták s a drámát az említett színházban előadták. Ezen egészen „modern” drámának czime: „Strousberg, vagy nem minden arany a mi fénylik,” életkép hét szakaszban. Az utolsó szakasz czime: „A moszkvai börtönbén.” E mű szerzői nemcsak Strousberg, hanem nejt, fiát stb. is szegénypadra állítják, a mi eléggé nem szép az írók és a színház részéről.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

November 27-én 5% Metaliques 6945 frt Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 73.50 frt. 1860-iki államkölcsön 111. — Bankrészvények 927. — Hitelrészvények 194.10 London 113.40 frt. Ezüst 105.50 Cs. kir. arany 536 —. Napoleond'or 910 — 100 mark németértékű 56.20.

Übéri kötvények: Magyarországi 80.40 Temesvári 80. — Erdélyi 7960 Horvátországi 56.25.

NEMZETI

Bérlet

Kolozsvárt, kedd nov. 30-án 1875.

SZÍNHÁZ.

49-ik szám.

Ármány és szerelem.

Szomorujáték 5 felv. Irta: Schiller F. Fordította: Szenve

SZEMÉLYEK:	
Walther, német fejedelemségi elnök	E. Kovács Gyula.
Ferdinand, fia, örnagy	— — — — —
Kalb, udvarnagy	— — — — —
Lady Milford, a herceg kegyenc-nője	— — — — —
Warin, az elnök házi titkára	Némethi Irma.
Miller, városi zenész	Mátrai.
Négy	Szentgyörgyi-Philipovicsné.
Louise, leányuk	— — — — —
Zsófia, a lady komornája	D. Boér Emma.
Komornok	Mátrainé.
Inas	Szabó Mócsi.
	Lovász,

Kezdeté 7 órakor. Vége 9 után.	
Holnap, szerdán decz. 1-én 1875. Vörösmartí Mihály születési évfordulati napján. A koszosas költő emlékeztetői.	
VÉRNASZ.	
Szomorujáték 5 felv. Irta: Vörösmartí Mihály. Színre alkalmazta: E. Kovács Gyula.	
Felelős szerkesztő: Békésy Károly.	

Legújabb tánczdarabok zongorára két kézre.

Stein János erdélyi muzeum-együleti könyvkereskedése Kolozsvárt ajánlja a következő legújabbban megjelent

ZENE-SZERZEMÉNYEKET:
Hová csikós olyan szaporán?
Csárdás. Szerző: Tisza Aladár.
Ára 60 kr.

Hogyha nekem olyan rózsám volna.
— Ez az ueteza végig sáros.
Csárdás: Tisza Aladártól.
Ára 60 kr.

Száz szűz.
Négyes, Lecoq Károly hasonnevű operettje után
Holzl Lörcsintől.
Ára 60 kr.

ARANY-CHIGNON.
Négyes, Jónás Emil hasonnevű operettje
dallamaiból Nagy Bélától.
Ára 60 kr.

Élet és szerelem.
Pályanyertes keringő Búky Györgytől.
Ára 60 kr.

A n. é. közönség szíves pártolását, melyet
a kis komlóhoz címzett vendéglőm

íránt tanusított, megköszönve, van szerencsém köztudomásra juttatni, hogy vendéglő-üzletemet a legújabb időben **kitűnő minőségű jó borokkal láttam el, u. m. asztali bor, kupája 40 kr., rázóürömés 48 kr. kitűnő asztali bor 60 és 80 kr. továbbá 18-féle kitűnő több fajú buteliás csemege-borok,** melyszel, félmeszely és félkupás üvegekben. Egyszermind nem mulasztatom el a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlani konyhámat, mely köztudomás szerint, tisztaság, olcsóság, jóság, pontos szolgálat és izletes kiállítás által versenytársaimat nemcsak felülmul-ta, hanem ezen a téren 26 évi tapasztalat mellett nekem már 7 évi önállóságot nyújtott, a melyet a n. é. közönségnek ujából megköszönve, becses pártfogását továbbra is kikérem, s maradok tisztelettel

Walter Károly,
vendéglős.

PERL fogorvos

Salicylsav tartalmu fogvize és fogpóra
Kapható Kolozsvárt Perl fogorvosnál b. középütea 5. sz. A Salicyl szájjviz és fogpor, a fogorvosi gyakorlat legújabb tapasztalatai szerint van készíve és a czélnek tökéletesen megfelel. A Salicylsav hozzááttele rendkívüli hatást gyakorol a rász szájbúz és a fogak gyors rothadásá (Caries) ellen.
A használati utasítások bővebb magyarázatot adnak.

A főkraktárak M.-Vásárhelyt Fogarasi Demeter. Gy.-Fehérvárt Csiki Imre, N.-Enyeden Winkler N.-Szebenben Gürtler Károly. Brassóban Eremiás Demeter. Beszterczén Glockner és Gajzágó. K.-Vásárhelyt itj. Dávid. N.-Váradon Sonnenfeld és Schön kereskedő uraknál; ugy-szintén Abrudbányán Vláu. Zilahon Weisz. Sepsi-Szt.-Györgyön Ötvös és Beteg. Gy.-Szt.-Miklóson Erános Bogdán urak gyógyszerárkaiban és több-nyire minden város kereskedő és gyógyszerészeinél.

Hirdetmény.

A kolozsvári m. k. pénzügyigazgatóság által ezennel közbirrú tétetik, miszerint a M.-Régén és Radnothfája községekkel összekötött Szász-Régén városában elhasználandó must és bor után járó fogyasztási adó beszedésének joga 1876. január 1-től 1876. december végéig terjedő időre, vagy pedig feltétlenül három egymásután következő évre, vagy pedig hallgatóságos megújítás fenntartása mellett egy évre a folyó évi december-hó 6-án délelőtt 9 órakor, a szász-régén m. kir. pénzügyi bizottság irodájában megtartandó nyilvános árverezés útján haszonbérbe adandó.

Ki-kiáltási ár az összes bor és must fogyasztásra nézve 1224 frt. Az árverezésben részt venni kívánók, kötelesek a ki-kiáltási ár tíz századát bányapénzzel letenni.

Írásbeli ajánlatok elfogadhatók, a m. kir. kolozsvári pénzügyigazgatóságnál 1875. december 8-án este 6 óráig, vagy a szász-régén pénzügyi bizottságnál, az árverés megkezdéseig. Az árverezés további feltételei, ezen igazgatóság, valamint az alattas pénzügyi bizottságoknál, a szokott hivatalos órákban megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1875. november 25-én.

A m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

(499)

(3-3)

Haszonbéri hirdetés.

Méltóságos gr. Bánffy György urak mező-őri 300 holdat terő tagosított birtoka italulási jog gyakorlásával együtt

(405)

Az évadra!

(20-28)

Polytonoson nagy és dús raktár gyapjú ruhakelmékből, rips, lustre, diagonal- és plaid-kelmékből, valódi szinű kosmosos perkaliból, legújabb ruhabarchentből, szin- és piké-barchentből. Legújabb Knicker-Bocker és Tartiff-Nopé.

27kr.

Bárony- és selyem szalagok, széles hasznosítók, 1/2 és 3/4 széles vászoncsövek, czérna és bőrvásznak, 1/2 és 3/4 széles chiffonok, vászon-damast törlikörök, asztalkendők, atlasz-sínavak, cizme-, háló- és mousselin-függönyök, üngnek való oxford és minden más kézmű-cikk.

Vászon- és divatárak,

jótállással az árak jóminősége és valódisága felől,

mind saját gyártmány.

Czim: Fabriks-Niederlage und Waaren-Hauptdepôt

des Ersten vereinigen Gebirgsweber- und Fabrikanten-Konsortiums.

Bécs, Mariabilferstrasse 72.

Megrendelések pontos teljesítése utánvétel mellett.

Mustrák ingyen és bérmentesen.

(498)

(3-3)

Birtok eladás.

A Küküllő-Gálfalvi gr. Kornis nevezet alatt ismeretes 600 holdból álló közös birtok örök áron eladó,

— melyből 450 hold helyt Gálfalván, — 150 hold pedig a szomszédos Szőkefalva, Pocsfalva, Erdőfalja, Laczkód és Csüdtelek helységeken fekszik, — a Küküllő-vízén lévő 5 kövű lisztelő malommal, vámos-hid-dal, 5 helységbeli közös legelői illetőséggel és italulási joggal együtt Értekezhetni Kolozsvárt bel-király-utca 12-dik szám alatt

VÉGH SÁMUELLEL és M.-Vásárhelyt dr. SCHEITZ ANTALLAL.

(489)

(4-*)

pénztörke-kisorsolás

melynek első húzása f. é. december 15-én és 16-án történik. Ebben az alkalamból általánosított kisorsolásban kevés hó alatt

7.663,680 bir. márka

fog kihúzni, a mely a résztvevők közt ki fog fizeteni, 11700 pénzügyi-nyeremény kívül a legnagyobb nyeremény esetleg 375,000 bir. márka.

E különösen szolid kisorsolásra mindenki kaphat eredeti sorsjegyet (nem igérvény) és

egy egész sorsjegy ára 6 bir. m. v. 3 ft 30 kr. egy fél sorsjegy ára 3 bir. m. v. 1 ft 65 kr. egy negyed " 1 1/2 bir. m. v. — ft 83 kr.

Megrendelések az összeg beküldése sőt utánvét mellett is, még a legutolsó vidékekre is pontosan és hallgatóságos teljesítetnek, nyeremény, lajstromok, nyeremények a húzás után azonnal bérmentesen megküldetnek.

Czégünk iránt bármely hamburgi-ház szolgál felvilágosítással.

Tessék tehát bizalommal fordulni az alábbi világhírű czéghez, a mely a kedvező sorsjegyek eladásával meg van bízva.

LILIENTELD testvérek,
állampapír-üzlete
HAMBURGban.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt a következő

1876-dik évre szóló általánosan kedvelt dús tartalmú

Naptárak kaphatók:

Erdélyi nagyobb képes naptár

1876-dik szökő évre.

VII-dik évfolyam.

A méter mértékek ismertetésével és ábráival. A magyar ministerium s a Királyhágon inneni részek pénzügyi, törvénykezési és közigazgatási stb. hivatalok

teljes tisztí czim- és névtárával

s gondosan szerkesztett kolozsvári kalauzzal ellátva.

Ára 60 krajczár.

Postán küldve 66 krajczár.

Közhasznú Erdélyi képes naptár.

A vásárok pontos kijavításával, s a méter mértékek rövid ismertetésével és átváltoztatási táblázatokkal.

Tizenhetedik évfolyam.

Ára 26 krajczár.

Postán küldve 32 kr.

Irodai fali naptár 1876 évre.

Különösen hivatali használatra.

Katholikus és protestáns, görög-orsz és izraelita-naptárral, bélyeg- és illeték-táblákkal, s a Királyhágon inneni részek (Erdély) törvényszékeinek és járásbiróságainak táblázatos kimutatásával.

Ára 30 kr.

Postán küldve 32 kr.

Gazdasági zseb-naptár

1876-dik szökő évre.

XVI-dik évfolyam.

Szerkesztő tulajdonos Kodolányi Antal.

A 12 hónapra szóló teendőik és naplók külön-külön füzetével, jegyzék alakban, csinosan angol vászonba kötve és írónnal ellátva.

Ára 2 forint.

István bácsi naptára,

vagyis családok házigazdájának és gazdaszonyoknak, népnevelőknek, helységi előjáróknak, iparosoknak és földmivelőknek való

képes kalendárium.

Alapítá Májer István. Szerkesztő Köhalmi Klimstein József tanár

XXI-dik évi folyam. Ára 50 kr.

Az Athenaeum nagy képes naptára.

Szerkesztő Beöthy Zsolt.

Tizenhetedik évi folyam. Számos fametszvényvel.

Ára 1 frt.

A magyarhoni királyi tudomány-egyetemek négy karánál tartatni szokott tudorsági szigorlati; valamint azon egyetemek jog- és államtudományi karánál különösen fennálló tanulmányi és vizsgálati rendszer újja szervezése tárgyában

KIBOCSÁTOTT

M. K. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERI

SZABÁLYRENDELETEK.

A közép- és reál-tanodai tanárviszályokra is kiterjesztve

Közhasználatra összeállította:

CSIKY JÓZSEF

egyetemi hivatalnok.

Ára füzve 40 kr.

(420)

(13-*)

CSAPÓ SÁNDOR

NAGY BAZÁRJÁBA

KOLOZSVÁRT

nagy mennyiségben érkeztek

a világhírű DITTMAR RUDOLF gyárából

függő, fali- és asztali petroleum és moderateur

L Á M P Á K.

Továbbá ujonan érkeztek:

mindennemű

női és férfi téli lábbelik, legfinomabb francia selyem kalapok.

„VICTORIA“ biztosító társaság

Kolozsvárt

(alapított 1865-ben.)

A vagyon mérleg és forgalmi kimutatás kivona: (1874 dec. 31.)

Összes bevételek kezdettől (1865) — 1873 év végéig o. é. 16,229.161 ft. 17. Bevételek 1874. évben 3,376.862 „ 82.

Összesen: 19,606.023 ft. 99.

Kifizetett károk kezdettől (1865) — 1873 év végéig o. é. 5,355.856 ft. 42. Kifizetett károk

1874-ik évben o. é. 1,324.799 ft. 85. Összesen: 6,680.656 ft. 27.

Kiosztott nyeremény kezdettől 1874-dik év végéig o. é. 39.738 ft. 69.

Biztosítékialap:

Alap tőke (ebből 1 millió forint telyesen befizelve) 200.000 ft.

Tartalék alapok az összes biztosítási ágakban o. é. 1,39.989 ft. 32. Évi díjbevétel 1,00.000 „ — Összesen: 4,69.989 ft. 32.

Biztosításokat fogad:

- tűzkárok ellen, (ha villám-csapás által okozottak) is épületekre, gyárakra, készletekre, ingókra stb.
- jégkár ellen, teljes kártérítéssel;
- az ember életére, minden módozatokban- s közvetíti
- a túlélési csoport biztosításokat.

Központi iroda: Kolozsvárt, főter 26 szám.

Vezér-ügynökségek: Bécs, Budapest, Grätz, Prág.

Fő-ügynökségek: Arad, Brassó, Debrecen, Egek, Győr, Kassa, Maros-Vásárhely, Nagy-Becskerek, Nagy-Enyd, Nagy-Szeben, Pozsony, Szeged, Temesvár és Triest.

Videki ügynökségek: a birodalom minden jeletékenyebb helységében. (473) (*)

A „VICTORIA“ biztosító társaság 10 éves működése att, kötelezettségének mindig híven és pontosan megfelelően, bizalommal hívja fel a közönséget, biztosításait jövőre is első sorban ezen tisztá hazai és minden idegen elemről ment intézet által eszközöltetni.

„VICTORIA“ biztosító társaság igazgatósága.

Innsbrucki és salzburgi 20 forintos sorsjegyek.

Húzások

december 5-én főnyeremény 20,000 frt.
január 3-án „ 30,000 „
január 5-én „ 10,000 „

Minden sorsjegyek

legalább 30 forinttal

kell kihúzatnia.

Eredeti sorsjegyek szorosan napi árfolyam szerint. Részletekre csak 2 frt. foglalással és 10 havi 2 frtos részlet-fizetésekkel, mely idő alatt a vevő minden nyereményre játszik és végre az eredeti kikapja.

Tökebefektetésre 30,000, 20,000, 10,000, 5,000 stb. stb. frtos törzsvényeket.

Az árfolyam emelkedése igen valószínűnek tekintendő. Videki megrendelések csak az összeg beküldése, vagy készpénz-foglalás a hátra-levő összeg utánvétel mellett teljesíthetnek. Késszerű küldeményeket bérbeve kérünk, valamint részleteknek bélyegre 19 kr. mellékelendő.

A cs. k. szab. Wiener Handelsbank váltó-irátája, (491) ezélt Joh. C. Sothen, Graben 13. (9)